

Podlaskie Wieści Oświatowe

Nr 4 (217)

ISSN 1509-3336

kwiecień 2019

W numerze:

Odeszli od nas	4
Wydarzenia	
Prymusi w Szkole Podstawowej nr 1 w Łomży	5
Porozmawiajmy. O czym? O hejcie	6
Kształtowanie kompetencji kluczowych uczniów Społecznej Szkoły Podstawowej nr 3 BTO w Białymstoku	7
„Ocalić od zapomnienia - dziecięce inspiracje	9
Uroczyste otwarcie nowego kompleksu sportowego w Szkole Podstawowej nr 26 im. Stanisława Staszica w Białymstoku	10
Projekty edukacyjne	
„Witajcie w naszej bajce ...”	12
„Ocalić od zapomnienia ”- cykl wieczorków poetyckich	12
Wdrażanie elementów doradztwa zawodowego i kształtowanie kompetencji kluczowych na lekcjach matematyki w Liceum Mistrzostwa Sportowego w Łomży	16
Kształcenie zawodowe	
Podlaski Kongres Zawodowy	18
Współpraca edukacji i biznesu-dwa spojrzenia	20
Uczniowie ze szkoły „ na górze” mistrzami w swoim fachu	21
Do Hiszpanii po wiedzę i umiejętności	23
Informacje	
Edukacja daltońska w przedszkolu	25
Preorientacja zawodowa w przedszkolu	26

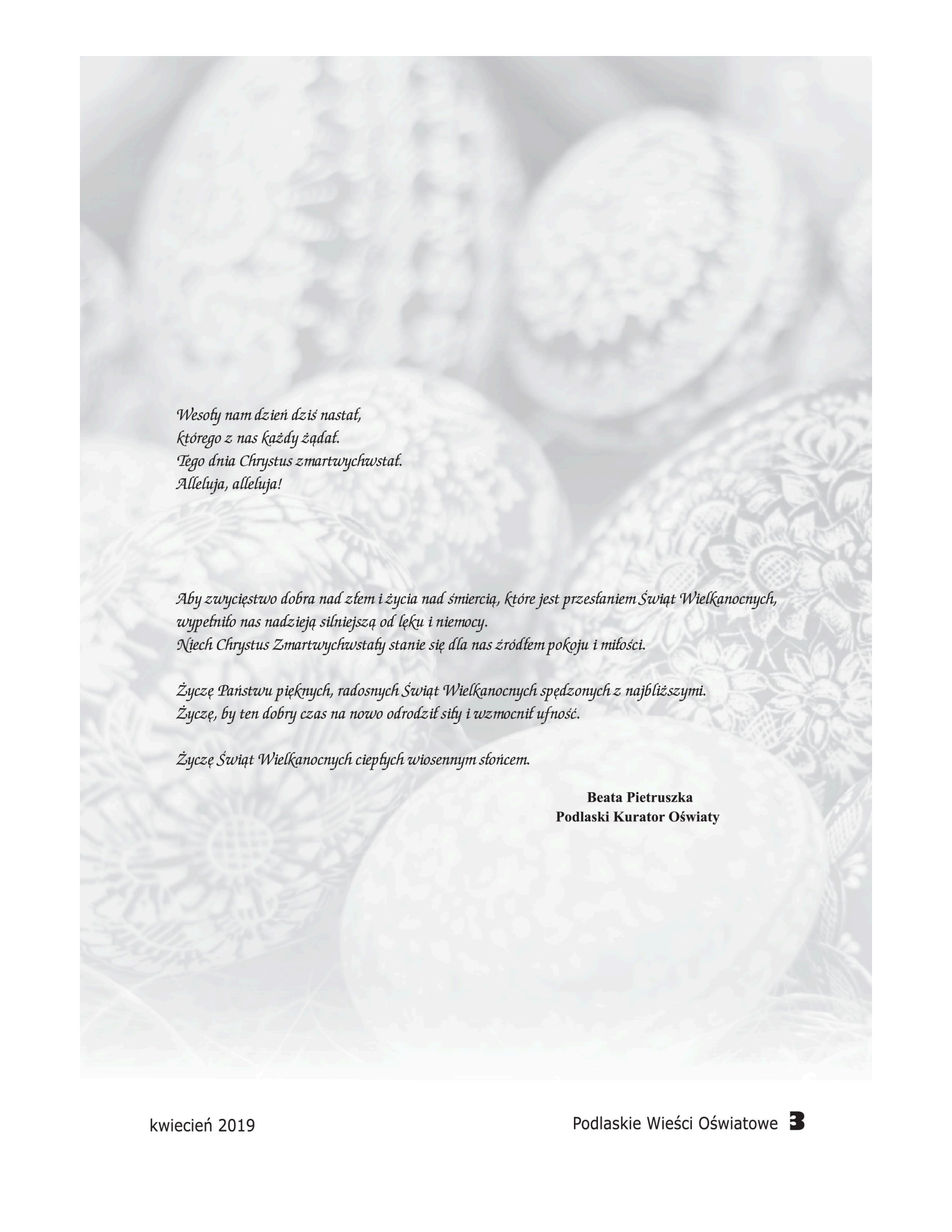
Miesięcznik Kuratorium Oświaty w Białymstoku Rynek Kościuszki 9, 15-950 Białystok
tel. (85) 748 48 48, fax (85) 748 48 49, e-mail: kuratorium@kuratorium.bialystok.pl, www.kuratorium.bialystok.pl

Skład kolegium redakcyjnego: Bożena Arłukiewicz, Maryla Boćkowska, Bożena Chomicka Grażyna Czyżewska, Dariusz Daniluk, Jolanta Górską, Tadeusz Halicki, Maritta Kossakowska, Jolanta Broda, Anna Mózdzłyńska, Marek Onoszko, Lucja Orzechowska, Krzysztof Ostrowski, Maria Pawełko, Alicja Witkowska .

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo redagowania nadesłanych tekstów i zmiany tytułów, nie odpowiada za treść zamieszczonych reklam i ogłoszeń.

Skład i druk: Drukarnia ARES s.c. R. i A. Józefowicz, ul. Włociańska 58, 15-199 Białystok, tel. 506 043 460,
e-mail: andrzej@aresdruk.pl, www.aresdruk.pl

Nakład: 800 egz

*Wesoły nam dzień dziś nastał,
którego z nas każdy żądał.
Tego dnia Chrystus zmartwychwstał.
Alleluja, alleluja!*

*Aby zwycięstwo dobra nad złem i życia nad śmiercią, które jest przesłaniem Świąt Wielkanocnych,
wypełniło nas nadzieją silniejszą od lęku i niemocy.
Niech Chrystus Zmartwychwstały stanie się dla nas źródłem pokoju i miłości.*

*Życzę Państwu pięknych, radosnych Świąt Wielkanocnych spędzonych z najbliższymi.
Życzę, by ten dobry czas na nowo odrodził siły i wzmacnił ufność.*

Życzę Świąt Wielkanocnych ciepłych wiosennym słońcem.

Beata Pietruszka
Podlaski Kurator Oświaty

Odeszli od nas

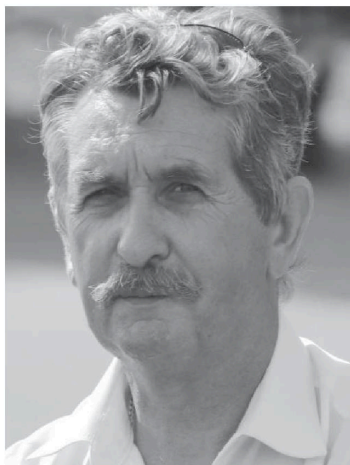

16 marca 2019 r. odeszła do Domu Pana *Danuta Rządwińska*, starszy wizytator Kuratorium Oświaty w Białymstoku. Jej droga zawodowa wiodła poprzez pracę między innymi na stanowisku nauczyciela w Szkole Podstawowej nr 1 w Wysokiem Mazowieckiem, następnie Zastępcy Inspektora Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta i Gminy w Wysokiem Mazowieckiem. Od 1 września 1990 r. pracowała na stanowisku starszego wizytatora w Kuratorium Oświaty i Wychowania w Łomży, Delegatura w Wysokiem Mazowieckiem, a od 1 stycznia 1999 r. w Kuratorium Oświaty w Białymstoku Delegatura w Łomży.

Jej odejście to dla nas wszystkich trudna lekcja życia. Była osobą niezwykle oddaną swojej pracy, poświęciła jej nie tylko wiedzę, profesjonalizm, ale coś znacznie więcej... - czas i serce...

Żegnając Danusię, bo tak, najbardziej lubiła, by się do niej zwracano, złożyliśmy hołd człowiekowi, dla którego sprawy oświaty były najważniejsze. Tysiące kwiatów pokryło Jej grób... a z nami pozostanie pamięć i... Jej paprocie...

Spoczywaj w pokoju Danusiu.

Jerzy Dąbrowski w Kuratorium Oświaty w Białymstoku pracował od 1991 roku jako kierowca. Niby nic wielkiego... a jednak!

Jurek to był „dusza” człowiek – otwarty, życzliwy, serdeczny. Zawsze uśmiechnięty. Niezawodny, niezastąpiony. Zawsze na czas i bezpiecznie dowoził na miejsce. Człowiek z wielką klasą, taktem i kulturą osobistą. Dla każdego znalazł dobre słowo. Nie rozkładał się nad sobą, choć ostatnio chorował. Z optymizmem patrzył w przyszłość, nie poddawał się przeciwnościom.

Z niedowierzaniem i wielkim żalem przyjęliśmy wiadomość o Jego śmierci.

Jurku, tak bardzo będzie nam Ciebie brakowało...

Prymusi w Szkole Podstawowej nr 1 w Łomży

14 marca 2019 r. w reprezentacyjnej auli Szkoły Podstawowej nr 1 w Łomży po raz kolejny odbyła się uroczysta Gala Prymusów. Zgodnie z wieloletnią tradycją uroczystość ta miała wyjątkowy charakter. Na galę zostali zaproszeni wraz z rodzicami najzdolniejsi uczniowie szkoły, czyli ci, którzy uzyskali średnią ocen co najmniej 5,0 oraz wzorowe zachowanie. Na uroczystość zaproszono również wielu gości honorowych.

Zasadniczą część wieczoru, czyli uhonorowanie PRYMUSÓW i ich rodziców, rozpoczęło przemówienie dyrektor SP 1, Krystyna Kamińskiej. Zwracając się do bohaterów wieczoru, pani dyrektor przypomniała, że ambicją grona pedagogicznego szkoły jest nie tylko przekazywanie wiedzy, ale także uczenie istnienia we współczesnym świecie z poszanowaniem ponadczasowych, nieprzemijających wartości. W sposób szczególnie traktowane więc jest wychowanie w duchu patriotyzmu i tolerancji. SP1 jest szkołą otwartą na wszystkich potencjalnych uczniów, zainteresowanych kształceniem w tej placówce. W jej progach swoje miejsce znajdują uczniowie o twórczym podejściu do nauki i przyswajania wiedzy, tacy, którzy chcą w sposób wszechstronny rozwijać talenty na różnych płaszczyznach życia naukowego, artystycznego i sportowego.

Dyrektor w sposób szczególny podziękowała rodzicom Prymusów,

którzy na co dzień wspierają swoje pociechy w ich trudnej drodze edukacyjnej. Zaznaczyła, iż wszyscy zdają sobie sprawę, że bez współpracy z rodzicami żaden sukces nie byłby możliwy.

Zaproszeni na tę uroczystość goście także skierowali do uczniów słowa wyrażające podziw. Wiceprezydent Andrzej Stypułkowski wyraził nadzieję, że osiągnięcia Prymusów to tylko pierwszy etap na drodze do wielkich osiągnięć w całym ich życiu. Jadwiga Pusz - starszy wizytator Delegatury w Łomży Kuratorium Oświaty w Białymstoku podkreśliła, że to wielkie wyróżnienie i nie tylko zaszczyt, ale także wielka odpowiedzialność za tych, którzy nie radzą sobie w nauce tak doskonale, jak zebrani na uroczystości uczniowie. Wyraziła nadzieję, iż będą oni świecić przykładem i wspierać innych potrzebujących pomocy.

Uroczystość uświetnił montaż słowno-muzyczny. Jego motyw przewodni to słowa Jana Pawła II *Prawdziwie wielki jest ten człowiek, który chce się czegoś nauczyć*. Scenariusz oparto na kanwie ballady „Szezczyk”, której idea wyraża się w słowach: *Błogosławiony trud, / Z którego twórczej mocy / powstaje taki but / wśród takiej srebrnej nocy!*, a które to słowa doskonale korelują z wysiłkiem uczniów, jaki musieli włożyć, by znaleźć się w elitarnym zespole Prymusów. Występy uczniów, których

przygotowały panie Joanna Parzych i Halina Rogowska, przeplatane były wybranymi przez Małgorzatę Czochońską znanymi utworami muzycznymi. Zarówno słowo mówione, jak i dźwięk piosenek wytworzyły nastrój zadumy i refleksji, jednocześnie wprowadziły ciepły, ale i uroczysty klimat. Dyrektor Krystyna Kamińska nie ukrywała wielkiej dumy i wzruszenia, kiedy gratulowała młodym artystom ich występu.

Zgromadzeni w auli szkoły Prymusi oraz ich rodzice odebrali przygotowane dla nich nagrody książkowe, pamiątkowe dyplomy oraz podziękowania, które wręczała dyrektor szkoły Krystyna Kamińska oraz zaproszeni goście.

Każdy z wyróżnionych uczniów został przedstawiony publiczności. Zgromadzeni goście poznali osiągnięcia Prymusów 2019, ich pasję i zainteresowania; mieli okazję dowiedzieć się, że na sukces każdego z nich - oprócz zdolności - składa się wyteżona praca, wytrwałość, a nawet poświęcenie.

Monika Brajczewska
nauczyciel
Szkoły Podstawowej nr 1
w Łomży

Porozmawiajmy. O czym? O hejcie

28.02.2019 roku w czytelni szkolnej III Liceum Ogólnokształcącego im. K. K. Baczyńskiego w Białymstoku była zorganizowana dyskusja dotycząca hejtu. Audycja nagrywana na żywo przez Polskie Radio Białystok, które reprezentowała dziennikarka Edyta Wołosik, spotkała się z zainteresowaniem młodzieży. Uczestniczyli w niej dyrektor - Małgorzata Górniak, psycholog - Ewa Bogusz - Durczak, nauczyciel języka polskiego - Maryla Boćkowska oraz uczniowie: Katarzyna Rogalska - kl. 2b, Piotr Szuflicki - kl. 2c, Natalia Rutkowska - kl. 2f, Stefan Modzelewski - kl. 3f. Dyskusji przysłuchiwała się młodzież z kl. 2a. Uczniowie mieli okazję wypowiedzieć się między innymi na temat - czy obecne czasy (internet, portale społecznościowe), powodują, że niektórzy ludzie czują się bezkarni?

Nie ma bezkarnego przyzwolenia na hejt

Zjawisko hejtu to dzisiaj bardzo poważny problem społeczny. Współczesne społeczeństwo żyjące w dobie

intensywnie rozwijającej się cyfryzacji i mediów społecznościowych stało się niewolnikiem internetu, który ma ogromny wpływ na życie codzienne. Internet, który ma wiele zalet stał się również narzędziem obrażania, negatywnego oceniania, wyśmiewania. W świecie wirtualnym osoby hejtujące mają poczucie bezkarności i anonimowości, a to wyzwala w nich „złe emocje” i odważnie formułują swoje opinie. Niepokojący jest fakt, że ofiarami hejterów padają często młodzi ludzie, niezwykle wrażliwi i często zupełnie bezradni wobec problemu z jakim przyszło im się zmierzyć. Dlatego tak ważne są bliskie relacje między dziećmi a rodzicami, w których młodzi ludzie powinni zawsze mieć oparcie i zrozumienie. Szkoła powinna być również miejscem, w którym młody człowiek znajdzie wsparcie i zrozumienie. Wszyscy jesteśmy zgodni - nie ma bezkarnego przyzwolenia na hejt. (dyrektor Małgorzata Górniak)

Niebezpieczeństwo ukryte w hejcie

Mam dwie główne refleksje zwią-

zane z mową nienawiści. Pierwsza z nich brzmi: doświadczenie hejtu ma na młodego człowieka ogromny wpływ. Czuje się on wtedy bardzo samotny. Często jest to przeżycie traumatyczne, które przekłada się na relacje z innymi, brak zaufania wobec ludzi, a przede wszystkim na spadek samooceny. Ofiara hejtu zadaje sobie pytanie: dlaczego akurat mnie to spotkało? Czy jestem gorszy od innych? Co robię nie tak?

Druga moja refleksja jest taka, że przyczyną mowy nienawiści jest fakt, że my dorośli za mało wagi przykładamy do uczenia dzieci i młodzieży wrażliwości na drugiego człowieka. (psycholog Ewa Bogusz-Durczak)

Wszystko zaczyna się od słów

Ksiądz J. Tischner powiedział kiedyś, że od mowy, od słowa zaczyna się nasz wspólny dramat. Starożytni myśliciele zaś mawiali, że ludzie, którzy nie potrafią rozmawiać wywołują wojny. Myślę, że hejt jest pewnego rodzaju wojną. Wojną na słowa. Przybiera ona w cyberprzestrzeni niebezpieczne wymiary. Prowadzi bardzo często do walki według zasady „oko za oko, ząb za ząb”. Nienawiść wyrażana werbalnie może wyrządzić w dyskursie medialnym wiele zła, które rodzi się między ofiarą a prześladowcą. Zauważyłam, że hejt wykorzystuje wulgaryzmy jako formę wyrażania nienawiści, zniewagi, pomówienia i tzw. nagonki. By walczyć z tym niebezpiecznym procederem powstał między innymi projekt HejtStop, realizowany w ramach kampanii społecznej. Warto o tym wiedzieć, by upowszechnić, w jaki sposób bronić się przed przemocą w cyberprzestrzeni. (nauczyciel języka polskiego Maryla Boćkowska)

Choroba XXI wieku

Uważam hejt za chorobę dzisiejszych czasów. Chorobę, ponieważ swoją pospolitością przypomina infekcję wirusa grypy - przynajmniej każdy z nas przechodził przez hejt lub był jego świadkiem. Człowiek XXI wieku jest ambitny, ale też szuka siebie w świecie technologii. Często ludzie nie radzą sobie z własnymi porażkami, mają

zaniżoną samoocenę, przez co krytykują innych w sposób agresywny i niekulturalny. Hejterzy często nie zdają sobie sprawy z krzywdy wyrządzonej innej osobie, ponieważ są zaślepieni własnymi kompleksami i poczuciem niższości. Myślę, że kluczem do zakończenia lub ograniczenia hejterskiej działalności jest regularne tłumaczenie i uświadamianie ludziom, że porażka jest rzeczą ludzką, a każdy z nas jest inny i wartościowy. (Natalia Rutkowska kl. II f)

Duży problem

Hejt w obecnych czasach stanowi duży i powszechny problem. Jest coraz

częstszym zjawiskiem, a najprostszym sposobem na jego wyrażanie jest internet. Drogą social mediów bardzo łatwo jest wyrazić swoją opinię, nie zawsze wolną od agresji. Dla młodych ludzi portale społecznościowe są codziennością. Większość jednak jest przekonana, że pozostaje dzięki nim anonimowa. Należy pamiętać o tym, że nikt nie jest anonimowym użytkownikiem internetu. Każdy może zostać tam ofiarą internetowej agresji, która wpływa na innych ludzi, tak samo jak w rzeczywistości. Uważam, że powinniśmy szerzyć świadomość hejtu przede wszystkim u młodych ludzi, którzy mają szansę na złagodzenie go i w jakiś sposób przeciwstawianie się mu. (Katarzyna Rogalska kl.2b)

Hejt - chorobą społeczności internetowej

Hejt jest dość popularnym zjawiskiem w internecie. Dotyka bardzo wielu ludzi, którzy często nawet nie wiedzą, dlaczego są słownie atakowani. Niestety, wielu dostrzegając takie sytuacje, nic nie robi, bojąc się, że sami zostaną ofiarą lub po prostu nie wiedzą jak zareagować.

Dlatego tak ważna powinna być edukacja odnośnie cyberprzemocy, a także wychowywania dzieci. Młodzi ludzie powinni nauczyć się mieć dystans do siebie oraz opinie obcych powinni traktować mniej poważnie.

Ofiary hejtu, często same zmieniają się w hejterów. Powiedzenie mówi: *Nie rób tego, co tobie nie mile* - są to w tym przypadku słowa niezwykle trafne. Zemsta, na niewinnych ludziach, jest co najmniej niesprawiedliwa.

Uważam, że my jako młodzi ludzie,

powinniśmy zaprzestać praktyk, które mają na celu podkreślenie swych racji. Każdy ma prawo do własnego zdania, dlatego nie powinniśmy atakować słownie, tylko dlatego, że sami mamy inne poglądy. (Piotr Szuflicki kl.2c)

Hejt – trendem XXI wieku

Jako uczeń spotykam się z hejtem, czyli mową nienawiści, praktycznie codziennie. Przede wszystkim, hejt obecny jest w internecie, gdzie wielu młodych ludzi pada jego ofiarą, jak również "zadaje" go swoim rówieśnikom. Coraz częściej obserwuję, że hejtowanie stało się modne: jeżeli czyiś znajomi nie lubią danej osoby, obgadują ją, stosują wobec niej agresję werbalną, często także hejt, to i osoba zadająca się z taką grupą osób, bez głębszej refleksji, swobodnie obraża, czy wyzywa tę osobę. Najłatwiej zauważyć jest to zjawisko w sieci, gdzie jedna opinia więcej, zdaje się nie robić różnicy i tonie wśród innych hejtów. Pewne przyjęte przez użytkowników internetu hejty, stają się czymś naturalnym, zwykłym stwierdzeniem, czy opinią. To, co mogło być dobre w internecie, anonimowość, czy możliwość dyskusji z każdym napotkanym w sieci człowiekiem, coraz częściej staje się największą wadą poprzez to, jak używamy tego medium. (Stefan Modzelewski, klasa 3f)

Maryla Boćkowska
nauczyciel
języka polskiego
III Liceum Ogólnokształcące
im. K. K. Baczyńskiego
w Białymstoku

Kształtowanie kompetencji kluczowych uczniów Społecznej Szkoły Podstawowej nr 3 BTO w Białymstoku

Przemiany cywilizacyjne, globalizacja, tempo zmian współczesnego świata stawiają przed polską szkołą coraz to nowe wyzwania. Jednym z nich jest wyposażenie młodego człowieka, obywatela w szeroki wachlarz kompetencji kluczowych, które stanowią połączenie wiedzy,

umiejętności i postaw uważanych za niezbędne dla potrzeb samorealizacji i rozwoju osobistego, aktywnego obywatelstwa, integracji społecznej oraz zatrudnienia. Na szczeblu UE określono osiem kompetencji kluczowych:

- porozumiewanie się w języku

ojczyznym,

- porozumiewanie się w językach obcych,

- kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne,

Wydarzenia

- kompetencje informatyczne,
- umiejętność uczenia się,
- kompetencje społeczne i obywatelskie,
- inicjatywność i przedsiębiorczość,
- świadomość i ekspresja kulturalna.

Przykładem kształtowania kompetencji kluczowych w życiu szkolnym jest udział moich uczennic w Międzynarodowym Konkursie Umiejętności Statystycznych, którego nadrzędnym celem było rozwijanie umiejętności uczniów opisywania ich środowiska za pomocą statystyk oraz używania statystyk jako narzędzia do uczenia się o ich codziennym życiu. Zadanie

konkursowe polegało na przeprowadzeniu badania na dowolny temat i zaprezentowaniu wyników na posterze.

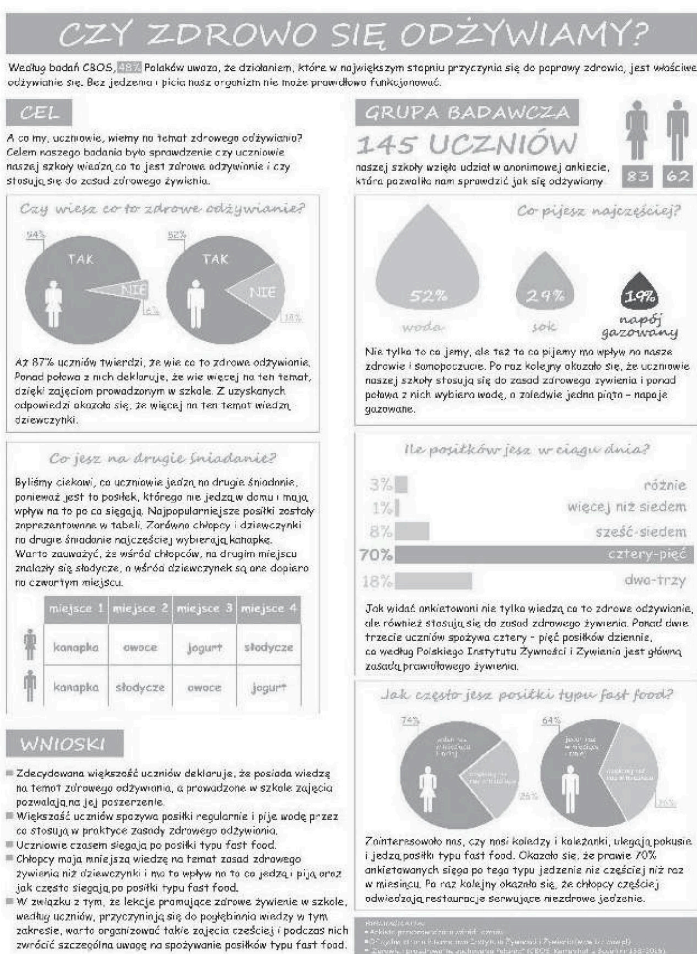
Czteruosobowy zespół złożony z uczennic z dwóch klas VIII Społecznej Szkoły Podstawowej nr 3 BTO w Białymstoku miał wykazać się kreatywnością przy wyborze tematu pracy, który zacieka i jednocześnie będzie stanowił problem badawczy. Po burzy mózgów dziewczęta wybrały zagadnienie bliskie zainteresowaniom nastolatki, będące także dylematem młodzieży „Czy zdrowo się odżywiamy?”. Współpracując, zaplanowały i zorganizowały swoją pracę, poddały refleksji własne pomysły i działania, często je korygując oraz wyciągając wnioski. Do moich zadań zaś należało stworzenie im warunków do samodzielności, zapewnienie wsparcia na

wszystkich etapach pracy i podtrzymywanie ich motywacji.

Dziewczęta poddały analizie problem zdrowego odżywiania na przykładzie uczniów Społecznej Szkoły Podstawowej nr 3 BTO w Białymstoku. Sformułowały cel, pytania badawcze i hipotezę. Wybrały metodę badawczą i ją opisały. Prowadziły przez dwa tygodnie badania ankietowe wśród swoich koleżanek i kolegów. Następnie po przeanalizowaniu danych zinterpretowały otrzymane wyniki i wyciągnęły kluczowe wnioski w świetle postawionych przez siebie pytań badawczych. Uczennice musiały wykazać się umiejętnością wykorzystania statystyk jako narzędzia do uczenia się o swoim codziennym życiu oraz zaprezentować wyniki swoich badań za pomocą obrazów, grafów i wykresów. Przy pomocy programu graficznego Corel zaprojektowały i wykonały plakat, który przyjął atrakcyjną formę graficzną. Przygotowując poster w dwóch wersjach językowych: polskim i angielskim, wykorzystywały wiedzę oraz umiejętności z różnych przedmiotów i dyscyplin.

Udział moich uczennic w konkursie statystycznym przyczynił się do rozwijania także innych kompetencji kluczowych takich jak:

- myślenie matematyczne – umiejętność korzystania z podstawowych narzędzi matematyki w życiu codziennym - przedstawianie danych za pomocą wykresów, tabel, statystyk, interpretowanie wyników statystycznych, zastosowanie metod obliczeniowych,
- myślenie naukowe – umiejętność formułowania wniosków, poszukiwanie, porządkowanie, krytyczna analiza oraz wykorzystanie informacji z różnych źródeł,
- umiejętność komunikowania się w języku ojczystym i w języku obcym,
- umiejętność posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi, w tym także wyszukiwania i korzystania z informacji, kreatywne rozwiązywanie problemów ze świadomym wykorzystaniem metod i narzędzi wywodzących się z informatyki, w tym programowania,

•umiejętność uczenia się jako sposobu zaspokajania naturalnej ciekawości świata, odkrywania swoich zainteresowań i przygotowania do dalszej edukacji, badania rzeczywistych problemów przy wykorzystaniu zebranych danych.

Pracę naszego zespołu doceniła komisja konkursowa, w której zasiedli

wykładowcy wyższych uczelni z całego kraju, przyznając nam pierwsze miejsce w Międzynarodowym Konkursie Umiejętności Statystycznych na szczeblu ogólnopolskim. Teraz będziemy reprezentować Polskę na finałach światowych jako jedna z trzech drużyn (i jedyna z Podlasia) w etapie międzynarodowym podczas 62. Światowego Kongresu Statystyki w Kuala

Lumpur w Malezji.

Elżbieta Stasiewicz
nauczyciel historii i WOS
Społeczna Szkoła Podstawowa nr 3
Białostockiego Towarzystwa
Oświatowego w Białymstoku

„Ocalić od zapomnienia – dziecięce inspiracje”

*W życiu każdego człowieka przychodzi czas refleksji nad przeszłością,
czas zadumy nad tym, co zostawimy po sobie potomnym...*

C. K. Norwid

„Ocalić od zapomnienia – dziecięce inspiracje” - to projekt realizowany w Przedszkolu Samorządowym nr 52 „Kubusia Puchatka” w Białymstoku.

Głównym założeniem tego przedsięwzięcia jest zapoznanie młodego pokolenia z dawnymi zwyczajami, legendami, obrzędami, wydarzeniami z naszego regionu świadczącymi o naszej tradycji, kulturze, historii i tożsamości. Realizując innowację pedagogiczną, pragniemy ocalić od zapomnienia dziedzictwo kulturowe naszej „Małej Ojczyzny” i zainicjować integrację pokoleń.

W ramach projektu podejmowane były różne zadania, tj. obchody 100-lecia Odzyskania Niepodległości, wróżby Andrzejkowe, kiszenie kapusty oraz obrzędy bożonarodzeniowe: uroczysta Wigilia, jasełka, kołędowanie z szopką.

W październiku odbyły się zajęcia z rodzicami pod hasłem „Już kapusty pełna beczka”. Rodzice, wcielając się w rolę aktorów, przedstawili wiejską tradycję kiszenia kapusty. Nauczycielki przygotowały scenografię w stylu dawnej chaty podlaskiej. Następnie rodzice podzielili się na zespoły; jeden zajął się przygotowaniem drewnianej

beczki, inni obierali kapustę z liści, kolejny zespół obierał i tarkował marchewkę. Szatkowaniem kapusty zajęli się panowie, używając do tego tradycyjnej drewnianej szatkownicy. Poszatkowaną kapustę warstwowo układaliśmy w beczce, przesypując je solą, marchewką i kminkiem. Następnie dzieci w specjalnych kaloszach zgodnie z tradycją udeptywały kapustę w beczce, aż przyskały soki; śmiechu było przy tym co niemiara. Przygotowaną kapustę przykryliśmy drewnianą pokrywą i odstawiliśmy na trzy dni w ciepłe miejsce, potem w chłodne, a po tygodniu była już gotowa. Panie kucharki przygotowały z niej pyszną surówkę, a także bigos. Wszystkim dania z samodzielnie ukiszzonej kapusty bardzo smakowały. Zajęcia dały okazję do poznania dawnego zwyczaju kiszenia kapusty, a przy tym przyczyniły się do nawiązania pozytywnych relacji między rodzicami, dziećmi i nauczycielami.

Kolejnym założeniem naszej innowacji było kultywowanie obrzędów i zwyczajów bożonarodzeniowych. Święta Bożego Narodzenia, w przeszłości jak i obecnie, należą do najbardziej uroczyste obchodzonych świąt na Podlasiu. Obecne pokolenie niewiele wie o obrzędach z nimi związanych. Postanowiliśmy zainicjować chodzenie po kołędzie z szopką.

Rodzice przedszkolaków z wiel-

kim zaangażowaniem na jednym z popołudniowych zajęć wykonali szopkę bożonarodzeniową, dzieci zaś postacie z materiałów recyklingowych.

Na początku roku dzieci wraz z nauczycielkami i panią dyrektorką wyruszyły z szopką ulicami Białegostoku i odwiedziły różne instytucje, tj. Kuratorium Oświaty, Departament Edukacji, Narodowy Fundusz Zdrowia,

Książnicę Podlaską, Urząd Miejski – wiceprezydenta Rafała Rudnickiego, pobliskie sklepy oraz Rynek Kościuszki.

Przedszkolaki przebrane w stroje aniołków, diabełków i pastuszków śpiewały kolędy, przyspiewki, odgrywały swoje role, składały ludowe życzenia, co wzbudzało ogólne zainteresowanie pracowników odwiedzanych

instytucji i przechodniów, którzy włączyli się we wspólne śpiewanie kolęd, a potem obdarowywali dzieci ciasteczkami, a nawet grosikami.

Na koniec przedszkolaki rzuciły na podłogę ziarno, w celu zapewnienia pracownikom dobrego bytu w przyszłym roku.

Dzieci wróciły do przedszkola z pełnymi torbami łakoci oraz grosikami, które przeznaczyły na drobne upominki.

Mamy nadzieję, że uroczyste obrzędy kolędowania pozostaną na długo w pamięci mieszkańców Białegostoku, a zapoczątkowane przez przedszkolaków barwne, dawne obyczaje zachęcą do kultywowania tradycji, tego co piękne, co nasze, co ojczyście.

**Alicja Mielech,
Małgorzata Fiedosiewicz,
Katarzyna Gawryluk,
Sylwia Szoka
nauczycielki
Przedszkola Samorządowego nr 52
„Kubusia Puchatka”
w Białymstoku**

Uroczyste otwarcie nowego kompleksu sportowego w Szkole Podstawowej nr 26 im. Stanisława Staszica w Białymstoku

Sport otwiera bramy marzeń

Dzień 13 lutego 2019 r. był dniem długo oczekiwanym przez całą społeczność Szkoły Podstawowej nr 26 im. Stanisława Staszica w Białymstoku. To właśnie tego dnia nastąpiło uroczyste otwarcie nowego kompleksu sportowego. Inwestycja była realizowana od listopada 2017 r. do grudnia 2018 r. W ramach zrealizowanego projektu do szkoły dobudowano dwupiętrowy budynek. Na parterze znaj-

duje się pełnowymiarowa sala gimnastyczna, cztery szatnie z węzłami sanitarnymi oraz pokój socjalny nauczycieli wychowania fizycznego i gabinet logopedyczny. Na piętrze mieszczą się dodatkowe sale sportowe do gimnastyki korekcyjnej, sala judo oraz sala do gry w tenisa stołowego. Budynek jest przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych i zapewnia im komfortowe warunki do korzystania

z obiektu. W ramach inwestycji został zagospodarowany i oświetlony teren wokół obiektu.

Przewodnim hasłem uroczystości otwarcia nowego kompleksu sportowego były słowa „Sport otwiera bramy marzeń”. W tym wyjątkowym wydarzeniu uczestniczyło znamienite grono gości: Tadeusz Truskolaski – Prezydent Miasta Białegostoku, Rafał Rudnicki – zastępca Prezydenta Miasta Białego-

stoku, Jego Eksceleńcja Ksiądz Arcybiskup Tadeusz Wojda Metropolita Białostocki, Jego Eksceleńcja Jakub Arcybiskup Białostocki i Gdański, przedstawiciele Kuratorium Oświaty w Białymstoku oraz prezesi białostockich klubów sportowych, wykonawcy inwestycji, a także przyjaciele szkoły, nauczyciele, uczniowie i ich rodzice.

Oficjalnego otwarcia kompleksu, poprzez symboliczne przecięcie wstęgi, dokonali: Prezydent Miasta Białegostoku Tadeusz Truskolaski, Dyrektor Szkoły Alicja Kruczkowska, przewodnicząca Rady Rodziców Iwona Szpakowicz-Godlewska, nauczyciel wychowania fizycznego Anna Kowalska-Aleksiejuk oraz Przewodniczący Samorządu Uczniowskiego Hubert Susoń. Sala została także poświęcona przez Jego Eksceleńcję Księdza Arcybiskupa Tadeusza Wojdę Metropolite Białostockiego i Jego Eksceleńcję Jakuba Arcybiskupa Białostockiego i Gdańskiego.

W dalszej części uroczystości uczestnicy spotkania mieli okazję obejrzeć atrakcyjny program artystyczny przygotowany przez uczniów i nauczycieli Szkoły Podstawowej nr 26, podczas którego dzieci zaprezentowały swoje umiejętności taneczne, wokalne, a także sportowe, przekonując widzów, że sport naprawdę otwiera

bramy marzeń. W trakcie spotkania nagrodzono również uczniów szkoły, którzy w tym roku osiągnęli sukcesy sportowe na szczeblu wojewódzkim, ogólnopolskim, a nawet międzynarodowym. Byli to reprezentanci różnych dyscyplin sportowych tj. siatkówka, szachy, taniec, karate, golf, badminton, zapasy.

Szkoła Podstawowa nr 26 ma ponad 50-letnią tradycję w zakresie rozwijania pasji sportowych uczniów. Od 2011 r. począwszy od klasy IV na wszystkich poziomach nauczania

uczniowie mają tu możliwość nauki w siatkarskich klasach sportowych w ramach Białostockiej Akademii Siatkówki. Ponadto od 2017 r. szkoła uczestniczy w programie Polskiego Związku Lekkiej Atletyki „Lekkoatletyka dla każdego”. Aktualnie w placówce realizowany jest również pilotażowy program „Judo in Schools”. Oddanie do użytku nowoczesnego kompleksu sportowego otwiera kolejny etap w dziejach szkoły. Wierzymy, że nowa hala sportowa stanie się nie tylko areną zmagania sportowych, ale także doskonałym miejscem spotkań, nawiązywania kontaktów i przyjaźni, ale też rozwijania dziecięcych pasji i talentów.

**Aneta Orzechowska
Katarzyna Szostak-Król
nauczyciele
Szkoły Podstawowej nr 26
im. Stanisława Staszica
w Białymstoku**

„Witajcie w naszej bajce...”

Przedszkole Samorządowe nr 30 im. Świętego Jana Pawła II „Radosne” w Białymstoku we współpracy z Przedszkolem Samorządowym nr 83 w Białymstoku realizowało innowację pedagogiczną pt. „Witajcie w naszej bajce”. Inspiracją do opracowania i wdrożenia innowacji była chęć kształtowania u dzieci zainteresowań teatralnych oraz włączenie nauczycieli jako aktorów znanych i przyjaznych dziecku. Spektakle teatralne, wizyty w teatrze są dla dzieci czymś wyjątkowym, niecodziennym. Innowacja pedagogiczna „Witajcie w naszej bajce...” miała na celu przybliżyć im to miejsce i przygotować do aktywnego uczestnictwa w kulturze. Uważamy, że obcowanie ze

sztuką daje młodemu człowiekowi wiele. Chodzi nie tylko o podniesienie poziomu wiedzy i kultury ogólnej, ale również kształtowanie estetycznej wrażliwości i wpływanie na moralne postawy wychowanków. Dzieci niezwykle żywo reagowały na przedstawieniach jako widzowie oraz jako aktorzy. Utożsamiały się z postaciami, współodczuwały ich sytuację przeżywając ich losy. Każda przedstawiona bajka zawsze zawierała morał propagujący wartości moralne. Dzięki inscenizacjom teatralnym odbywającym się na terenie obydwu placówek, dzieci uczyły się wyrażać swoje uczucia, rozróżniać zachowania pozytywne i negatywne oraz doskonalić rozu-

mienie pojęć dobra i zła. Tak ogromne korzyści i możliwości, jakie niesie ze sobą edukacja teatralna, sprawiają, że nie może jej zabraknąć w codziennej pracy dydaktyczno - wychowawczej nauczyciela.

Iwona Kozłowska
nauczyciel
Przedszkola
Samorządowego nr 30
w Białymstoku

Joanna Maria Zaczeniuk
nauczyciel
Przedszkola
Samorządowego nr 83
w Białymstoku

„Ocalić od zapomnienia” – cykl wieczorków poetyckich

Idea wieczorków poetyckich z cyklu „Ocalić od zapomnienia” narodziła się jesienią 2010 roku, kiedy to powstał pierwszy scenariusz dedykowany życiu i twórczości wielkiego romantyka – Adama Mickiewicza.

Edukacyjne cele, które przyświecały autorce scenariusza, wiązały się z potrzebą krzewienia kultury słowa poetyckiego, przybliżania go młodym wrażliwym ludziom. Imperatyw „ocalania” mowy wiązanej, na dodatek tej spod znaku romantycznej czaso-

przestrzeni, doprowadził do powstania w naszym liceum pierwszej literackiej kawiarenki. Zaprosiliśmy do niej uczniów, nauczycieli, rodziców uczniów, przedstawicieli organu prowadzącego oraz przyjaciół szkoły. 2 grudnia 2010, 16 listopada 2011 i 22 listopada 2012 roku snuliśmy magiczną opowieść o twórczości, kolejno: Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego i Zygmunta Krasińskiego.

Artystyczny kształt każdej edycji wieczorku ogniskował się wokół

dwóch części kompozycyjnych:

- 1) biograficzno-anegdotycznej,
- 2) prelekcji o twórczości poetyckiej bohatera wieczorku.

Po długiej, bo prawie siedmioletniej, przerwie powróciliśmy do idei wieczorków poetyckich i 28 lutego 2019 roku po raz czwarty zaprosiliśmy w progi naszej szkolnej kawiarenki literackiej licealistów, rodziców ucz-

niów, radę pedagogiczną, przyjaciół szkoły, przedstawiciele starostwa i rady miasta Grajewo. Powróciliśmy też do epoki romantyzmu, choć twórczości Cypriana Kamila Norwida.

Konwencja przedsięwzięcia kulturalnego, które już na dobre utrwaliło się w świadomości odbiorców, została zachowana. Jednak ze względu na duże zdolności taneczne naszych uczniów wprowadziliśmy jeszcze jeden artystyczny komponent – taniec w wykonaniu Weroniki Sikorskiej, Samanty Walisiewicz, Weroniki Karpińskiej, Izabeli Bogdańskiej, Michała Kozłowskiego, Karola Cieślaka, Piotra Łajewskiego i Pawła Łajewskiego.

Wrażliwość na piękno słowa poetyckiego, pasje teatralne, wokalne i taneczne oraz potrzeba uczestniczenia w świecie kultury stały się asumptem do przygotowania wieczorku poetyckiego z cyklu „Ocalić od zapomnienia. Cyprian Norwid znany i nieznany...”. A zatem przenieśmy się do artystycznej krainy spod znaku twórczości autora „Promethidiona”.

A było to tak... 28 II 2019 r., godz. 17.00-19.00

Do naszej literackiej kawiarenki przybywają zaproszeni goście. Wieczorek poetycki inauguruje dyrektor I LO Grzegorz Curyło. Następnie Natalia Załuska (3c) śpiewa „*Życia małą garść*”.

Za chwilę pojawia się Zenon Przesmycki (w tej roli – Julia Styczyńska), krytyk literacki okresu Młodej Polski, odkrywca i wydawca spuścizny artystycznej Norwida. Miriam zaprasza gości siedzących przy kawiarnianych stolikach do wędrówki przez życie i twórczość Cypriana Ksawerego Gerarda Walentego Norwida. I dalej już, zgodnie ze scenariuszem przygotowanym przez polonistkę Emilię Świdorską, podążamy traktem dziewiętnastowiecznego erudyty o szerokich horyzontach i wszechstronnym wykształceniu.

Konferansjerzy – Patrycja Chilińska i Dawid Burzyński – z wielkim wdziękiem snują narrację o bohaterze naszego wieczorku poetyckiego, przepłatana deklamacją wierszy poety. Młodzi recytatorzy (Weronika Żmijewska, Kinga Glińska, Justyna Sokołowska, Kinga Glińska, Natalia Załuska, Patrycja Chilińska) umilają słuchaczom czas interpretacjami tekstów literackich. Z kolei Agnieszka Konecko, Kinga Glińska, Anna Czapska, Michał Kozłowski, Marcel Formejster, Karol Cieślak i Grzegorz Curyło (tak, tak – pan dyrektor występuje na szkolnej scenie teatralnej w każdej edycji wieczorku) odstawiają kulisy drapieżnego świata arystokratycznego salonu. Formuła teatralno-scenicznego nawiązania do „Pierścienia wielkiej damy” oraz „Nocy tysięcznej drugiej” ożywia, w sensie estetycznym, całość opowieś-

ci.

Etiuda pantomimiczna, rzeźba, żywy obraz i śpiew („Dziwny jest ten świat” w autorskiej aranżacji Natalii Załuskiej, „Pytasz mnie” – w wykonaniu Natalii i Karoliny Maciorowskich oraz oczywiście „Ocalić od zapomnienia” wyśpiewane przez Annę Czapską), wykorzystane w naszym przedstawieniu, są swoistym kluczem do symbolicznych dzieł artysty.

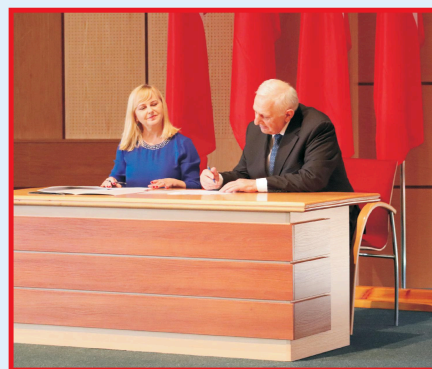
Na drugą część wieczorku składa się barwna prelekcja o Norwidzie i jego „Nerwach” (choć nie tylko). Dr Krzysztof Korotkich (UwB) z wielką swadą opowiada o mistrzu słowa.

Nad estetycznym kształtem wieczorku poetyckiego pracowało wiele osób Organizatorzy imprezy kulturalnej – Emilia Świdorska (scenariusz i reżyseria), Marzena Sosnowska (scenografia) i dyrektor Grzegorz Curyło serdecznie dziękują wszystkim, zarówno uczniom, jak i innym osobom za artystyczne zaangażowanie i życzliwość.

Emilia Świdorska
nauczyciel języka polskiego
w Zespole Szkół nr 1
w Grajewie

autorzy fotografii:
Emilia Świdorska, e-grajewo.pl

Podlaski Kongres Zawodowy 22 marca 2019 r.

Wdrażanie elementów doradztwa zawodowego i kształtowanie kompetencji kluczowych na lekcjach matematyki w Liceum Mistrzostwa Sportowego w Łomży

Wprowadzanie elementów doradztwa zawodowego w proces dydaktyczno-wychowawczy i kształcenie kompetencji kluczowych u uczniów to zadania priorytetowe współczesnej szkoły, każdego nauczyciela.

Realizując te treści jako nauczycielka matematyki w Liceum Mistrzostwa Sportowego w Łomży. Jest to szkoła ponadgimnazjalna (ponadpodstawowa), która, poza kształceniem ogólnym, zapewnia swoim uczniom rozwój pasji, zainteresowań i talentów sportowych. We współpracy z klubami sportowymi w LMS realizowany jest zindywidualizowany program szkolenia sportowego. Tak więc, poza nauką „standardowych” przedmiotów z podstawy programowej liceum ogólnokształcącego, uczniowie trenują także wybrane przez siebie dyscypliny sportu. Treningi są intensywne i wyczerpujące, zatem dla młodych sportowców nie lada wyzwaniem jest nauka przedmiotów szkolnych. Na szczęście w LMS panuje bardzo życzliwa atmosfera i nauczyciele dbają, aby dopingować uczniów zarówno do nauki, jak i do uprawiania sportu. Podczas treningów młodzi sportowcy oddają się wysiłkowi fizycznemu, a w szkole – wysiłkowi umysłowemu. Oddziały klasowe w Liceum Mistrzostwa Sporto-

wego w Łomży nie są liczne, co sprzyja indywidualizacji nauczania. Praktycznie wszyscy członkowie społeczności szkolnej dobrze znają siebie nawzajem, więc atmosferę w LMS określić można mianem rodzinnej.

Wszystko to ma wpływ na podejście do procesu nauczania i uczenia się w szkole. Jako że uczniowie LMS wiele godzin i energii poświęcają na intensywne treningi sportowe, należy dołożyć szczególnych starań, aby maksymalnie wykorzystać czas, jaki młodzi sportowcy spędzają w ławach szkolnych. Z pomocą przychodzą tu metody aktywizujące, sprzyjające efektywnej nauce. Jako urozmaicenie zajęć można też stosować zabawy ruchowe (które bardzo podobają się młodym sportowcom) połączone z powtarzaniem treści matematycznych.

W celu zaprezentowania innym, w jaki sposób na lekcjach matematyki wdrażam elementy doradztwa zawodowego i kształcę kompetencje kluczowe u uczniów przeprowadziłam 22 lutego 2019 roku w Liceum Mistrzostwa Sportowego w Łomży lekcję otwartą w klasie drugiej. Tematem zajęć były „Funkcje trygonometryczne kąta ostrego”. Młodzi mistrzowie sportu mieli zatem szansę utrwalić swoją wiedzę

o trójkątach prostokątnych oraz zdobyć nowe umiejętności w zakresie identyfikowania stosunków boków w tychże trójkątach. Lekcja miała formułę otwartą, tak więc w gronie gości – obserwatorów byli: dyrektor LMS Iwona Puciłowska oraz nauczyciele języka polskiego, biologii, WOS i historii. Podczas lekcji szczególnie nacisk położony został na kształtowanie kompetencji kluczowych uczniów i wdrażanie elementów doradztwa zawodowego z uwzględnieniem metod aktywizujących. Wśród nich na uwagę zasługuje zabawa „Crazy monster”. Uczniowie m.in. utrwalali poznane pojęcia funkcji trygonometrycznych. Warto również pamiętać o częstych powtórkach przerobionego już materiału (np. w formie zadań „na rozgrzewkę” na początku lekcji) w myśl zasady: „trening czyni mistrza”. Z całą stanowczością stwierdzić można, że powiedzenie to dotyczy każdej dziedziny.

Mimo że młodzi sportowcy świetnie radzą sobie podczas zawodów, czasami mają problemy z motywacją do nauki. Dlatego też podczas zajęć należy wdrażać elementy doradztwa zawodowego, pokazując uczniom praktyczne zastosowanie w życiu codziennym i zawodowym treści, które poznają w szkole. Jeśli młodzi ludzie

uświadomią sobie, że to, czego uczą się w liceum (np. na lekcji matematyki), przyda im się w przyszłości, będą bardziej zmotywowani do nauki. Na lekcji otwartej na temat funkcji trygonometrycznych młodzież dowiedziała się między innymi, co to jest kurs statku, dlaczego warto wybierać drogę na skróty, jaki jest kąt nachylenia Krzywej Wieży w Pizie?

W nauczaniu młodzieży warto też uwzględniać efektywne wykorzystanie procesów poznawczych zgodnie z cyklem Kolba. Na lekcjach matematyki przykładowe ćwiczenia odwołujące się do życia codziennego doskonale wpisują się w fazę „doświadczenia”. Następnie uczniowie metodą burzy mózgów dochodzą do „refleksji”, która podsumowana jest podaniem definicji, reguł, wzorów matematycznych, czyli etapem „teoretycznym”. Potem jest czas na „praktykowanie”, czyli rozwiązywanie kolejnych zadań, mających na celu utrwalenie poznanych treści. Tak więc podczas lekcji uczeń prowadzony jest od etapu „nieświadomej niekompetencji” przez „świadomą niekompetencję” do „nieświadomej kompetencji”. Za sukces dydaktyczny można uznać sytuację, w której młody człowiek dochodzi do „świadomej kompetencji”, czyli rozwiązuje zadania po niejednokrotnie długim i żmudnym treningu, który uczynił go mistrzem.

Do katalogu metod i technik

dydaktycznych, wykorzystanych przeze mnie podczas lekcji otwartej z matematyki, dodać również należy WCU („wiem, chcę się dowiedzieć, umiem”). Na początku zajęć uczniowie byli poproszeni o przyporządkowanie haseł i wzorów zapisanych na kolorowych kartkach do odpowiednich kategorii WCU. Na zakończenie lekcji podzielili się refleksją, że wiele z tych informacji mogą już zakwalifikować jako „umiem”, tak więc zajęcia można uznać nie tylko za efektywne, ale też efektywne.

Na prezentowanej lekcji dbałam również o kształtowanie kompetencji kluczowych. Jedno z zadań młodzi sportowcy wykonywali w parach, inne w grupie, zatem ćwiczyli umiejętność współpracy. Uczniowie wykorzystywali też umiejętności cyfrowe podczas gry multimedialnej „Milionerzy”, rozwiązując quizy z zakresu wykorzystania twierdzenia Pitagorasa. Kompetencje językowe rozwijane były podczas wykonywania zadania matematycznego w języku angielskim, które polegało na znalezieniu udziału procentowego w odnoszeniu sukcesu kategorii takich jak: wiedza, ciężka praca i nastawienie. Podsumowaniem ćwiczenia była pogadanka na temat motywacji. Uczniowie losowali również cytaty motywacyjne będące wypowiedziami sportowców, którzy ciężką pracą osiągnęli sukces. Na zakończenie

lekcji młodzi mistrzowie sportu otrzymali pamiątkowe dyplomy w języku niemieckim i angielskim z gratulacjami oraz podziękowaniami za aktywne uczestnictwo. Metoda ewaluacji zajęć także związana była ze sportem – uczestnicy zajęć zaznaczali swoje odpowiedzi strzałami na tarczy strzeleckiej. Druga forma ewaluacji to „pocztówka” - czyli zapis refleksji na temat lekcji i jednocześnie kształtowanie umiejętności wyrażania własnych odczuć w języku polskim. Z radością mogę stwierdzić, że zastosowane podczas lekcji otwartej metody dydaktyczne były – zdaniem uczniów – udanym „strzałem w środek tarczy” i przypadły im do gustu. Reasumując przynajmniej, że umiejętnie dobrane formy pracy i metody aktywizujące mogą nie tylko uatrakcyjnić i urozmaicić lekcję, ale także wpłynąć na wzrost efektywności procesu nauczania i uczenia się, przynosząc satysfakcję nauczycielowi i uczniom.

Anna Borawska
nauczyciel matematyki
Liceum Mistrzostwa
Sportowego
w Łomży
doradca zawodowy
Łomżyńskiego Centrum
Rozwoju Edukacji

Podlaski Kongres Zawodowy

Wiele się dzieje w przywracaniu kształceniu zawodowemu należnego mu miejsca w polskiej oświacie. Podlaski Kurator Oświaty od kilku lat podejmuje szereg przedsięwzięć w tym ważnym obszarze. Po cyklu konferencji dotyczących prezentacji odrobku oraz perspektyw rozwoju szkół kształcących w zawodach przyszedł czas na Podlaski Kongres Zawodowy. Wojewoda Podlaski oraz Podlaski Kurator Oświaty, we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej oraz Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji zorganizowali 22 marca br. w siedzibie Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego spotkanie przedstawicieli władz, szkół oraz pracodawców. Nadrzędnym celem było wskazanie podstawowych kierunków rozwoju szkolnictwa zawodowego w naszym regionie, tak aby były one spójne z oczekiwaniami rynku pracy.

Bohdan Paszkowski – Wojewoda Podlaski witając przybyłych na Kongres gości wyraził nadzieję, że omawiane zagadnienia przyniosą zwiększenie zainteresowania młodzieży nauką zawodu.

Dariusz Piontkowski – Poseł na Sejm RP, Wiceprzewodniczący Sejmowej Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży przybliżył uczestnikom spotkania wyniki prac podejmowanych w Sejmie na rzecz systematycznego rozwoju szkolnictwa zawodowego, przywrócenia mu znaczenia dla kształcenia branżowego, co w dalszej perspektywie ma przełożyć się na wzrost gospodarczy Polski. Wyraził też nadzieję, że ważną rolę w tym procesie będą miały podlaskie szkoły kształcące w zawodach.

Z kolei Beata Pietruszka – Podlaski Kurator Oświaty swoje wystąpienie poświęciła zmianom w szkolnictwie branżowym. Zwróciła uwagę na zmiany w przepisach prawa oświatowego, które ściśle wiążą szkoły z oczekiwaniami krajowego i regionalnego rynku pracy. Ważną zmianą jest

obowiązek podpisywania umów pomiędzy placówkami oświatowymi a pracodawcami. Różnorodność form współpracy, obopólne korzyści, mają gwarantować rozwój szkół a przedsiębiorstwom zapewnić dobrze przygotowanych pracowników. Podkreśliła też wagę jaką będzie miało kształcenie praktyczne uczniów w warunkach rzeczywistych, tworzonych u pracodawców. Wskazała na istotne zmiany dotyczące egzaminu zawodowego, w tym preferencje dotyczące uczniów przystępujących do egzaminu maturalnego.

Elżbieta Kamińska – Wicekurator Oświaty mówiła o prognozowaniu zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i regionalnym rynku pracy. Zwróciła uwagę na to, że prognoza zapotrzebowania na zawody ma stanowić syntetyczne i strategiczne ujęcie różnych źródeł opisujących zachowania na rynku pracy z perspektywy polityki oświatowej. Do stworzenia prognozy wykorzystano zasoby danych źródłowych charakteryzujących stronę podaży i popytu na rynku pracy, a także innych badań i opracowań osadzonych w problematyce diagnostyki oraz prognozowania zatrudnienia i zapotrzebowania na pracę w konkretnych zawodach. Prognozę taką Minister Edukacji Narodowej będzie ogłaszać, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w terminie do 1 lutego danego roku. Będzie ona miała też istotny wpływ na podział subwencji oświatowej.

Romuald Mazur – Wicedyrektor Wydziału Szkół Ponadpodstawowych, Ponadgimnazjalnych i Gimnazjów Kuratorium Oświaty w Białymstoku zapoznał uczestników Kongresu z potencjałem tych podlaskich szkół, które prowadzą kształcenie zawodowe. Z informacji tych wynika, że zauwa-

żalny jest wśród uczniów podejmujących naukę w szkole ponadgimnazjalnej (ponadpodstawowej) wzrost zainteresowania kształceniem się w technikach, przy lekko spadającym zainteresowaniu nauką w liceum ogólnokształcącym i branżowej szkole I stopnia. Wśród uczniów techników najpopularniejszym kierunkiem jest technik informatyk, a wśród uczniów branżowych szkół I stopnia: elektryk, kierowca mechanik oraz murarz-tylnkarz.

Warty podkreślenia jest rozwój samych szkół i ich potencjału. Prelegent przedstawił przykłady kilku z nich, jako wzorcowe pod względem unowocześniania bazy koniecznej do współczesnego kształcenia zawodowego. Wśród zaprezentowanych znalazły się: Zespół Szkół Mechanicznych Centrum Kształcenia Praktycznego nr 2 w Białymstoku, Zespół Szkół Budowlano-Geodezyjnych w Białymstoku, Zespół Szkół Gastronomicznych w Białymstoku, Centrum Kształcenia Zawodowego w Wysokiem Mazowieckiem, Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Rudce, Zespół Szkół Handlowo-Ekonomicznych w Białymstoku, Zespół Szkół Elektrycznych w Białymstoku, Zespół Szkół Technicznych w Kolnie, Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących nr 5 w Łomży, Zespół Szkół Weterynaryjnych i Ogólnokształcących nr 7 w Łomży, Zespół Szkół Technicznych w Suwałkach, Zespół Szkół nr 4 w Suwałkach, Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Mońkach.

W dalszej części Kongresu, uczestnicy byli świadkami podpisania umów przez szkoły z pracodawcami:

Małgorzata Kleszczewska – Dyrektor Zespołu Szkół Mechanicznych Centrum Kształcenia Praktycznego nr 2 im. Św. Józefa w Białymstoku podpisała umowę o współpracy z Józefem

Borowskim - Prezesem Firmy MEGDAL SP.zoo.

Renata Frankowska – Dyrektor Zespołu Szkół Technicznych im. gen. Wł. Andersa w Białymstoku podpisała umowę z Adamem Kamińskim przedstawicielem firmy Infotech Klaster Technologiczny.

Te umowy mają przynieść obojętne korzyści – zarówno szkołom jak i samym przedsiębiorstwom. Ale na sali plenarnej byli też przedstawiciele tych instytucji, które od kilku lat tworzą udane związki z podlaskimi szkołami i skutecznie przyczyniają się do promocji kształcenia branżowego. W podziękowaniu za takie działania Bohdan Paszkowski – Wojewoda Podlaski wręczył wyróżnienia, które odebrali przedstawiciele poniższych instytucji:

-Luiza Bukłacha i Waldemar Bukłacha Przedsiębiorstwo Inżynieryjno-Instalacyjne, „PROBEST” s.c. w Suwałkach,

-SAMASZ sp. z o.o. w Zabłudowie,

-DANWOOD S.A. w Bielsku Podlaskim,

-UNIBEPS.A. w Bielsku Podlaskim,

-MLEKOWITA w Wysokiem Mazowieckiem,

-Przedsiębiorstwo Produkcji Betonów PREFBET Sp. z o.o. w Śniadowie.

Drugą część Kongresu stanowiły spotkania panelowe. Pierwszy panel: „Dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb krajowego, regionalnego i lokalnego rynku pracy” poprowadziła Bożena Krasnodębska – dyrektor Centrum Kształcenia Ustawicznego w Białymstoku. Dyskusja zaowocowała wnioskami, wśród których najważniejsze to:

1. Mając na względzie dynamiczny rozwój gospodarki, należy dostosować, uelastycznić kierunki kształcenia zawodowego do potrzeb pracodawców.

2. Dodatkowe certyfikaty zdobywane przez młodzież w ramach realizacji projektów z Europejskiego Funduszu Społecznego zwiększają szanse absolwentów na lokalnym i regionalnym rynku pracy.

3. Receptą na sukces w zakresie kształcenia zawodowego jest współpraca między wieloma podmiotami – w tym organem prowadzącym, szkołą, pracodawcami w branżach i podmiotami działającymi na rzecz edukacji.

4. Ważną rolę w promowaniu kształcenia zawodowego odgrywa organizacja konkursów zawodowych przez pracodawców w partnerstwie ze szkołami, co sprzyja popularyzacji zawodów potrzebnych na rynku pracy.

5. Wsparcie kuratorium oświaty pozwala rozwiązać wiele problemów związanych z wdrożeniem kształcenia zawodowego i kształcenia na kursach specjalistycznych wynikających z zapisów podstawy programowej kształcenia w zawodach.

6. W dalszej perspektywie należy znacząco dofinansować zawody deficytowe, co przy inwestycjach pracodawców w naukę pozwoli przygotować absolwenta, którego nie trzeba będzie douczać.

7. Rozważyć możliwość, by poza przewidzianą prawem „wagą” dotyczącą przekazywanej samorządowi subwencji oświatowej na kształcenie zawodowe, umożliwić stworzenie rozwiązań prawnych pozwalających na zwiększenie subwencji w przypadku otwierania klas o małej liczebności czy też klas dwuzawodowych.

Drugi panel pod hasłem „Współpraca z pracodawcami w planowaniu, realizacji i ocenie efektów kształcenia zawodowego” poprowadził Józef Sokolik – Dyrektor Centrum Kształcenia Zawodowego w Wysokiem Mazowieckiem.

Oto niektóre najważniejsze wnios-

ki wypracowane podczas dyskusji:

1. W ostatnich latach wzrasta zainteresowanie pracodawców współpracą ze szkołami, a szkoły branżowe i techniczne doceniają tę współpracę

2. Pracodawca jest weryfikatorem umiejętności uczniów. Realizacja praktycznej nauki zawodu u pracodawcy przede wszystkim sprzyja kształtowaniu kompetencji miękkich, które są potrzebne wszędzie, a są wynoszone z zakładu pracy, np. dyscyplina pracy, umiejętność rozmawiania z ludźmi i rozwiązywania problemów. Rozwój gospodarczy i postęp cywilizacyjny i technologiczny sprawiają, że pracownicy muszą się ciągle dokształcać i nie ma zawodu, który jest na całe życie. Absolwent trafiający do pracodawcy musi brać pod uwagę to, że co jakiś czas będzie zachodziła konieczność przekwalifikowania się.

3. Szkoły na bieżąco powinny reagować na zmiany zachodzące w otoczeniu szkoły i dostosowywać ofertę kształcenia do potrzeb rynku pracy. Jednak nawet szybka reakcja szkoły nie pociąga za sobą zainteresowania niszowymi zawodami wśród kandydatów rekrutujących się do szkół. Powstaje potrzeba zmiany świadomości uczniów i ich rodziców, aby chętniej wybierali kształcenie w nowych zawodach, na które jest popyt na rynku pracy.

4. Istotne jest miejsce przeprowadzania egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie. Powinny one odbywać się w rzeczywistym miejscu realizacji kształcenia, aby warunki przeprowadzania egzaminu nie były zaskoczeniem dla uczniów. Zauważa się problemy z przeprowadzaniem egzaminów zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy, tj. u pracodawców, gdyż istnieje potrzeba oddzielenia procesu wytwórczego w przedsiębiorstwie od wyposażenia zajmowanego na potrzeby sesji egzaminacyjnej, a pracodawcy nie

Kształcenie zawodowe

mogą sobie pozwolić na przerwanie procesu technologicznego na czas egzaminu. Jak to pogodzić?

Trzeci panel odbył się pod hasłem: „Uczeń w centrum zmian w szkolnictwie zawodowym – od wyboru zawodu do sukcesu na rynku pracy” poprowadził Jan Kazimierz Orłowski – dyrektor Zespołu Szkół w Dowspudzie. Oto kilka wniosków z dyskusji:

1. Działania szkoły kierowane do uczniów i rodziców, w tym w szczególności działania w zakresie doradztwa zawodowego, mają coraz większy wpływ na wybór szkoły na kolejnym etapie kształcenia.

2. W szkole ważne jest prowadzenie adekwatnego do wieku i potrzeb

odbiorców doradztwa zawodowego przez całą radę pedagogiczną pod kierunkiem dobrze przygotowanego doradcy zawodowego.

3. Modelowy przykład prowadzonego w różnorodnych formach doradztwa zawodowego, adresowanego do dzieci i młodzieży, nauczycieli i rodziców, stanowi Lokalne Centrum Doradztwa Zawodowego w Centrum Kształcenia Ustawicznego w Białymstoku.

Bogactwo informacji, wspólnie wypracowane wnioski z dyskusji panelowych świadczą o tym, że Kongres spełnił pokładane oczekiwania. Najważniejsze jednak jest to, co nastąpi w przyszłości i jakie przyniesie owoce.

Zupełnie na koniec, nawiązując do

wystąpienia Pana Romualda Mazura, pragnę przypomnieć, że nasz miesięcznik otwarty jest na artykuły nadsyłane ze szkół kształcących w zawodach. Zachęcamy do dzielenia się swoimi sukcesami, (może także trudnościami), ofertą oraz proponowaną dla uczniów bazą dydaktyczną. Sporo szkół z naszego województwa już to uczyniło. Czekamy na pozostałe!

Krzysztof Ostrowski
st. wizytator
Kuratorium Oświaty
w Białymstoku

Na rozkładówce znajdują się
fotografie z Podlaskiego Kongresu
Zawodowego.

Współpraca edukacji i biznesu – dwa spojrzenia

Kształcenie branżowe wciąż się zmienia. Stara się podążać za zmianami gospodarczymi i społecznymi. Potrzebne na rynku pracy kompetencje się zmieniają wraz z rozwojem technologicznym oraz sposobem zarządzania organizacjami, jak i zmianą pokoleniową. Ważne jest, aby te procesy były stale monitorowane. Obecnie rynek pracy w wielu branżach można określić jako rynek pracowników, a nie pracodawców. Warunki dyktują pracownicy, którzy mogą przebierać w ofertach pracy. To uproszczone stwierdzenie nie jest prawdą absolutną. Swobodnie dyktować swoje warunki i wybierać najlepsze oferty mogą bowiem tylko pracownicy o dostatecznie wysokich kwalifikacjach zawodowych. Aby przygotować uczniów szkół technicznych do wejścia na rynek pracy należy ich z tym rynkiem zapoznać już podczas nauki w technikum czy szkole branżowej. Jedną z form są spotkania pracodawców i przyszłych

pracowników, obecnych uczniów.

21 lutego 2019 roku w auli dużej Wydziału Elektrycznego Politechniki Białostockiej odbyła się konferencja zawodowa. Była to piętnasta edycja konferencji „Kształcenie zawodowe – egzaminy zewnętrzne – rynek pracy”. Hasło tegorocznej konferencji to „Współpraca edukacji i biznesu – dwa spojrzenia”. Uczestniczyli w niej uczniowie szkół zawodowych, nauczyciele, doradcy zawodowi, pracodawcy, przedstawiciele kuratorium oświaty, dyrektorzy szkół, urzędnicy.

Podczas konferencji prezydent Białegostoku Tadeusz Truskolaski wyróżnił 19 najlepszych uczniów szkół zawodowych Białegostoku. Wśród nagrodzonych znaleźli się uczniowie z najwyższą średnią wszystkich ocen końcowych uzyskanych w poprzednim roku szkolnym. Prezydent Białegostoku Tadeusz Truskolaski przyznał im tytuł najlepszego ucznia technikum oraz branżowej szkoły I stopnia.

W dalszej części konferencji odbył się panel w którym wzięli udział: Aneta Andruszkiewicz – Unibep S.A. (dyrektor personalny), Waldemar Perkowski – CORAL W. Perkowski J. Perkowski Sp. j. (współwłaściciel), Katarzyna Ferdyn – TOP AUTO (dyrektor zarządzający), Jarosław Antychowicz – Infinity Group Sp. z o. o. (prezes zarządu), Urszula Grzech – restauracja Arsenał (współwłaścicielka), Adam Popławski – spółka Stadion Miejski (prezes), Maria Zawadzka-Samoszuk – DPD Polska Sp. z o. o. (HR Business Partner). Zaproszeni pracodawcy reprezentujący różne branże przemysłowe zaprezentowali swoje firmy. Przedstawili profil przedsiębiorstwa, kierunki rozwoju, osiągnięcia, strukturę organizacyjną oraz przyszłościowe potrzeby kadrowe. W swoich wystąpieniach określili oczekiwania wobec absolwenta starającego się o pracę. Scharakteryzowali idealnego kandydata do pracy, co miało na celu mobilizację zarówno

nauczycieli, jak i uczniów do wspólnej pracy nad rozwijaniem wskazanych, oczekiwanych cech i umiejętności. Każdy z prelegentów, kończąc wystąpienie, kierował zaproszenie do uczestników konferencji, pozostawiając dane kontaktowe i zapraszając do bezpośredniego kontaktu z firmą. Po zakończonych wystąpieniach, pracodawcy udzielali odpowiedzi na pytania uczniów, rozwiewając ich wątpliwości i precyzując oczekiwania.

Konferencja przybliżyła uczniom realia rynku pracy, poszerzyła wiedzę na temat firm funkcjonujących

w najbliższym otoczeniu oraz wymagań stawianych przez pracodawców przyszłym pracownikom. Z pewnością była inspiracją dla wszystkich uczestników. Warto budować nowoczesne kształcenie zawodowe, bo jest ono szansą dla uczniów i pracodawców. Szkoła zawodowa to szkoła współpracy edukacji i biznesu.

Konferencja „Kształcenie zawodowe – egzamin zewnętrzny – rynek pracy”, organizowana każdego roku przez Urząd Miejski w Białymstoku, jest okazją do wymiany doświadczeń i podzielenia się dobrymi praktykami.

Podczas spotkania z młodzieżą pracodawcy przedstawili swoje oczekiwania wobec absolwenta starającego się o pracę. Uczniowie uczestniczący w konferencji mieli możliwość nie tylko rozmowy z przyszłymi pracodawcami, ale także zapoznania się z ofertą Wydziału Elektrycznego Politechniki Białostockiej podczas zwiedzania pracowni laboratoryjnych.

Anna Niczyporuk
dyrektor
Zespół Szkół Elektrycznych
im. prof. Janusza Groszkowskiego
w Białymstoku

Uczniowie ze szkoły „na górcę” mistrzami w swoim fachu

Zespół Szkół Zawodowych nr 5 w Białymstoku jest szkołą z 60-letnią tradycją w kształceniu zawodowym. Jest to szkoła wielopokoleniowa, gdzie uczyli się rodzice i dziadkowie naszych uczniów. Od początków swego istnienia kształci dobrych fachowców w różnych zawodach zgodnie z oczekiwaniami pracodawców i rynku pracy. Na poziomie branżowej szkoły I st. nasza szkoła oferuje kształcenie w zawodach budowlanych: monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie, murarz-tylnik, dekarz, monter stolarki budowlanej, monter sieci i instalacji sanitarnych oraz w zawodzie fryzjer. Natomiast technikum kształci w zawo-

dach, takich jak: technik budownictwa, technik robót wykończeniowych w budownictwie oraz technik usług fryzjerskich. Młodzież, oprócz klas profilowanych, ma również do wyboru klasy wielozawodowe oparte na dualnym systemie kształcenia zawodowego. Uczniowie mają w nich możliwość kształcenia w wybranych i wymarzonych przez siebie zawodach, np. lakiernik, mechanik pojazdów samochodowych, cukiernik, fotograf, kucharz, piekarz itd. W szkole uczą się oni teorii, natomiast płatne zajęcia praktyczne odbywają w firmach, w których pracują na podstawie umów o pracę jako pracownicy młodociani.

W rozwoju każdej szkoły zawodowej ważną jest współpraca z pracodawcami, którzy kształcą swoich przyszłych pracowników, dlatego też współpracujemy z ponad 70. firmami. Nasi uczniowie odbywają zajęcia praktyczne i zdobywają doświadczenie zawodowe w bardzo dobrze wyposażonych warsztatach szkolnych oraz w znaczących białostockich firmach budowlanych pod okiem wykwalifikowanych specjalistów z MARK-BUDU, JAZ-BUDU, Kombinat Budowlanego, Stowarzyszenia Dekarzy czy Danwoodu.

Dobre i fachowe kształcenie zawodowe ma przyszłość, a nasze dotychczasowe doświadczenie pozwala nam podejmować wspólnie z firmami działania na rzecz rozwoju szkoły i naszych uczniów. Przykładem takich działań jest tworzenie klas patronackich. Obecnie mamy sześć klas pod patronatem znaczących firm na rynku polskim: Blachotrapezu, Prefbetu Śniadowo, Związku Polskie Okna i Drzwi, Danwoodu. Firmy wspierają kształcenie naszej młodzieży poprzez doposażanie warsztatów, zapewnienie uczniom odzieży roboczej na zajęcia praktyczne, organizowanie szkoleń, podczas których młodzież zapoznaje się z najnowszymi technologiami i produktami oraz otrzymuje certyfikaty, wycieczek dydaktyczno-krajoznawczych,

Kształcenie zawodowe

podczas których uczniowie zdobywają przydatną wiedzę na temat działalności zakładów pracy. Ukazują też im możliwości przyszłej kariery zawodowej, fundują stypendia motywacyjne dla najlepszych w zawodzie i nagrody rzeczowe.

Sukcesy w zawodowych konkursach regionalnych i ogólnopolskich

Wszystkie wymienione działania są potwierdzeniem, że firmy mają duży wpływ na kształcenie młodzieży, a jednocześnie szkoła może poznać oczekiwania pracodawców i się do nich dostosować.

Dzięki fachowemu i merytorycznemu wsparciu ze strony firm oraz nauczycieli przedmiotów zawodowych, uczniowie naszej szkoły odnoszą sukcesy w konkursach. Szczególne osiągnięcia uczniowie mają w Ogólnopolskim Turnieju Budowlanym „Złota Kielnia”. Turniej jest jedynym konkursem, który od przeszło 40 lat daje uczniom szkół zawodowych możliwość sprawdzenia wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych oraz odniesienia sukcesu edukacyjnego. Jego formuła jest zbliżona do zewnętrznych egzaminów zawodowych, co pozwala uczniom sprawdzić swoje przygotowanie do podjęcia pracy w zawodzie. Finałisti turnieju otrzymują rzeczowe nagrody i są zwolnieni z piśmennego egzaminu potwierdzającego

kwalifikacje w zawodzie, dlatego poziom rywalizacji jest bardzo wysoki. Do finału dostaje się tylko po sześciu najlepszych uczniów w danym zawodzie z Polski. W 2017 r. nasza szkoła miała dwóch finalistów w zawodzie dekarz, w 2018 roku - też dwóch finalistów, a uczeń Kamil Sadowski został mistrzem Polski dekarzy 2018. W tym roku w finale turnieju „Złota Kielnia” znalazło się aż czterech finalistów z Zespołu Szkół Zawodowych nr 5 w Białymstoku - czyli najwięcej w Polsce! Byli to dekarze: Mateusz Lisowski i Patryk Poliński oraz murarze: Jakub Sobolewski i Kamil Żemierowski. Żadna szkoła zawodowa w Polsce nie osiągnęła takiego sukcesu.

Od kilku lat uczniowie ZSZ nr 5

biorą udział w regionalnym konkursie „Buduj z Prefbetem”, który ma na celu sprawdzenie umiejętności praktycznych uczniów. Nasi uczniowie odnoszą w nim sukcesy, od sześciu lat zajmując I miejsce. Myślą przewodnią konkursu jest promocja kształcenia zawodowego w regionie oraz wymiana doświadczeń pomiędzy uczniami i nauczycielami ze szkół o profilu budowlanym. Młodzież bardzo chętnie bierze w nim udział. Oprócz wymiany doświadczeń, uczniowie przywożą z tego konkursu cenne nagrody rzeczowe.

Zespół Szkół Zawodowych nr 5 w Białymstoku od sześciu lat cyklicznie organizuje turniej zawodowy „Nowoczesne budownictwo wokół nas” pod honorowym patronatem Prezydenta Miasta Białegostoku oraz Podlaskiego Kuratora Oświaty. Turniej organizowany jest w ramach projektu „Szkoła zawodowa szansą na dobry start i pewną przyszłość”, który uzyskał status DOBREJ PRAKTYKI w ogólnopolskim konkursie „Szkoła Zawodowa Najwyższej Jakości 2018”. Konkurs odbywa się w trzech konkurencjach: technologii robót malarskich, technologii robót posadzkarsko-okładzinowych oraz technologii systemów suchej zabudowy. Biorą w nim udział uczniowie szkół ponadgimnazjalnych województw podlaskiego i mazowieckiego, kształcących w zawodach budowlanych. Projekt stanowi świetną platformę do wymiany dobrych praktyk pomiędzy szkołami oraz zaprezentowania i sprawdzenia zawodowych umiejętności uczniów przed jury

złożonym z fachowców ze współpracujących przedsiębiorstw. Jest to jedyny konkurs tego rodzaju w regionie. Laureaci tego turnieju, oprócz potwierdzenia wysokiego poziomu umiejętności praktycznych, są nagradzani cennymi nagrodami rzeczowymi. Corocznie wśród laureatów turnieju w trzech konkurencjach są uczniowie Zespół Szkół Zawodowych nr 5. W 2018 roku w konkurencji: technologii robót malarskich - I i III miejsce, technologii robót posadzkarsko - okładzinowych - I i II miejsce oraz technologii systemów suchej zabudowy – II miejsce.

Potwierdzeniem wiedzy i umiejętności praktycznych uczniów jest wysoka zdawalność egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie. Od kilku lat rośnie zdawalność tych egzaminów w ZSZ nr 5, a egzamin praktyczny zdawany jest w 100%, np. w zawodzie dekarza wszyscy uczniowie zdali egzamin zawodowy. Zdawalność obu etapów egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w ZSZ nr 5 w Białymstoku jest wyższa niż w województwie podlaskim i w Polsce.

Szkola szczyli się dobrym przygotowaniem uczniów do funkcjonowania na rynku pracy. Absolwenci mogą kontynuować naukę, podjąć pracę lub założyć własną firmę. Dobre przygotowanie praktyczne uczniów gwarantuje im znalezienie po ukończeniu szkoły pracy z atrakcyjnym wynagrodzeniem. W dzisiejszych czasach ponownie aktualnym staje się stwierdzenie „fach to pieniądz”. Nie ma bezrobotnych po tej szkole. Sukces taki możliwy jest do osiągnięcia dzięki szerokiej współpracy z pracodawcami. Pracodawcy uczest-

niczą w procesie kształcenia realizując różne formy współpracy: organizując zajęcia praktyczne, staże, patronaty, szkolenia teoretyczne i pokazy praktyczne, doposażenie warsztatów szkolnych, udział w konkursach zawodowych. Zdarza się, że pracodawcy przyjeżdżają do szkoły i proponują uczniom pracę. Często uczniowie otrzymują oferty pracy już w trakcie konkursów zawodowych, w których pracodawcy pełnią funkcję jurorów i potrafią docenić ich umiejętności.

Dodatkowe uprawnienia i kwalifikacje zawodowe

Szkola stwarza uczniom możliwości zdobywania dodatkowych uprawnień i kwalifikacji zawodowych w ramach projektów unijnych. Są to, m.in. uprawnienia do obsługi koparkoładowarki, wózków widłowych, kas fiskalnych, kursy cieśli czy wizażu. Uczniowie odbywają płatne staże w firmach białostockich oraz staże zagraniczne. Młodzież jest bardzo zainteresowana dodatkowymi uprawnieniami, bo te ułatwiają jej znalezienie lepszej pracy po ukończeniu szkoły.

Szkola daje również możliwość wykorzystania umiejętności praktycznych w warunkach naturalnych. Uczniowie remontują klasopracownie w szkole, wykonują usługi fryzjerskie dla lokalnej społeczności w ramach zajęć praktycznych, znajdują zatrudnienie w ramach prac dorywczych czy też wakacyjnych. Swoistym „magnesem” dla nowych uczniów może być przekonanie, że wykształcenie zawodowe zwiększa obecnie szansę młodych ludzi na znalezienie lepszej pracy,

a faktem jest, że wszyscy nasi absolwenci znajdują zatrudnienie. Monitorujemy ich losy, wiemy, że pracują, podwyższają swoje kwalifikacje lub zakładają własne firmy. Należy nadmienić, że trzech naszych absolwentów zostało nauczycielami w naszej szkole. Ponadto z rozmów z pracodawcami, z którymi współpracujemy, wynika, że firmy poszukują dobrych fachowców z odpowiednimi kwalifikacjami.

W przypadku szkoły zawodowej szczególnie ważne jest to, aby miała ona ścisłe relacje z firmami i zakładami pracy, które są potencjalnymi pracodawcami absolwentów Zespołu Szkół Zawodowych nr 5 i otrzymała ich wsparcie. W nowoczesnej gospodarce coraz bardziej odczuwalny jest niedobór wykwalifikowanych pracowników. Są oni niezbędni, aby zapewnić właściwe funkcjonowanie przemysłu, a także wielu innych dziedzin. Dlatego konieczne jest pielęgnowanie kształcenia zawodowego i zwiększenie zainteresowania uczniów tą ścieżką kariery, zwłaszcza, że coraz bardziej widoczne jest to, że właśnie absolwenci szkół zawodowych mogą liczyć na stabilne zatrudnienie, coraz atrakcyjniejsze wynagrodzenie i ciekawą pracę.

Pracując z młodzieżą, uświadamiamy i przekonujemy ją, że po ukończeniu naszej szkoły zostaną mistrzami w swoim fachu. Mamy w tym doświadczenie!

**Izabela Popławska
Beata Włostowska
Zespół Szkół Zawodowych nr 5
w Białymstoku**

Do Hiszpanii po wiedzę i umiejętności

Z sentymentem przeglądamy zdjęcia sprzed roku – luty 2018... Hiszpania. Malaga... Klomby pełne kwitnących kwiatów. Sevilla... Plaza de España. To tutaj nagrywano sceny z „Gwiezdných wojen”. Nerja... Morze Śródziemne, a w nim kąpiący się uczniowie naszej szkoły – Zespołu Szkół Rolniczych CKP w Białymstoku.

To tylko mały wycinek tego, co pozostało w naszych wspomnieniach.

Podobno jeśli nie widziało się Granady, to nie widziało się niczego, a jeśli miałoby się odwiedzić tylko jedno miasto w Hiszpanii – powinna to być właśnie Granada. To szczęście spotkało także nas.

W grudniu 2018 r. w ZSR CKP

w Białymstoku z wielkim sukcesem zakończył się międzynarodowy projekt europejskiego programu Erasmus+ pt. „Do Hiszpanii po wiedzę i umiejętności”. Wzięło w nim udział pięćdziesięcioro sześciu uczniów oraz sześciu nauczycieli. Pierwsza tura wyjechała pod koniec stycznia, a druga na przełomie maja i czerwca.

Uczniowie z siedmiu klas technikum wraz z opiekunami mieszkali w Granadzie, przepięknym mieście w południowej Hiszpanii, które w późnym średniowieczu było centrum ostatniego państwa muzułmańskiego na Półwyspie Iberyjskim.

Młodzież z klas technikum weterynarii, architektury krajobrazu, mechanizacji rolnictwa i agrotechniki, technikum rolniczego, turystyki wiejskiej, obsługi ruchu turystycznego oraz technikum informatycznego przez trzy tygodnie miała okazję zdobywać doświadczenie w swoich branżach oraz doskonalić umiejętności językowe.

Naszym partnerem ze strony hiszpańskiej, który zadbał o najmniejszy szczegół pobytu, była firma Europuente Spanish Projekt Partner. Dzięki jej pracownikom uczniowie odbyli staże u hiszpańskich pracodawców, mając możliwość rozwoju zawodowego i realizując tym samym główne cele projektu.

Jednym z nich był przyrost kluczowych kompetencji i umiejętności specjalistycznych uczniów, zróżnicowanych ze względu na zdobywany zawód – stąd też bardzo różne miejsca odbywania praktyk przez uczniów. Młodzież wykonywała np. czynności związane z profilaktyką i leczeniem chorób zwierząt w profesjonalnych gabinetach weterynaryjnych, pielęgnowała egzotyczną roślinność w szkółce roślin ozdobnych, doradzała w doborze roślin ozdobnych do różnych typów ogrodów w ogrodniczym centrum handlowym, budowała ekologiczne przedszkole oraz kurnik, zdobywała wiedzę w firmie informatycznej zajmującej się programowaniem, zajmowała się obsługą gości w hotelowej recepcji i barze.

Działania te wpłynęły znacząco na wzrost wiedzy i umiejętności w zakresie branżowego języka angielskiego, pozwalając uczniom poznać słownictwo dotyczące wybranej specjalności. Staż odbywany u hiszpańskojęzycznych pracodawców zmobilizował także młodzież do podstawowej komunikacji w języku hiszpańskim, którego tajniki zgłębiała podczas kursu zorganizowanego przez firmę Europuente. Zapewniła ona uczniom nie tylko wsparcie merytoryczne, ale również zajęcia rekreacyjne oraz bogaty program kulturowy.

Wyjeżdżając na praktyki zawodowe do Hiszpanii, mieli oni okazję w pełni czerpać z różnorodności kulturowej, którą gwarantuje fascynujący tygiel etniczny – Granada. Wyjazdy edukacyjno-krajoznawcze do najważniejszych miejsc historycznych w Andaluzji pozwoliły uczniom poznać nie tylko architekturę i sztukę muzułmańską, ale również historię Europy w pigułce.

Podsumowanie projektu odbyło się w listopadzie ubiegłego roku, a wieńczyła go uroczysta gala – iście hiszpańska fiesta, którą zaszczylicili swoją obecnością również partnerzy z Granady. Społeczność szkolna Zespołu Szkół Rolniczych CKP w Białymstoku miała m.in. okazję poznać taniec flamenco oraz skosztować tapas – niewielkich przekąsek serwowanych zwykle w hiszpańskich barach, a przygotowanych przez uczniów i nauczycieli naszej szkoły.

Często wracamy myślami do chwil spędzonych w Andaluzji... Zdobyta przez młodzież wiedza oraz doświadczenie w przyszłych zawodach procentują na polskim rynku każdego dnia. Celem projektu było m.in. przygotowanie młodych ludzi do dalszej drogi edukacyjno-zawodowej w kraju i za granicą. Nowe metody pracy, które poznali oni realizując europejską ścieżkę kształcenia, z pewnością pomogły w podniesieniu ich kompetencji zawodowych. Przełamanie bariery językowej, poszerzenie słownictwa branżowego – to tylko niektóre z efektów, jakie uzyskali nasi uczniowie. Z pewnością będziemy wspierać dalsze mobilności młodych ludzi, zachęcając do kształcenia się również z dala od domu, gdyż jesteśmy przekonani, że „kluczem do edukacji jest przeżycie piękna”. Uczestnicy projektu „Do Hiszpanii po wiedzę i umiejętności” z pewnością mogli wprowadzić tę maksymę w życie...

Anna Maria Lichograj
nauczyciel języka polskiego
Zespół Szkół Rolniczych
Centrum Kształcenia Praktycznego
w Białymstoku

Edukacja daltońska w przedszkolu

Koncepcja planu daltońskiego polega na indywidualnej metodzie pracy uczniów. Zrywa z tradycyjnym, sztywnym, klasowo-lekcyjnym systemem nauczania. Twórczynią tego systemu jest amerykańska nauczycielka Helen Parkhurst. Myśl ta zrodziła się ok. 1905 roku, kiedy zaczynając swoją karierę nauczycielską H. Parkhurst zmuszona była pracować z bardzo licznymi, kilkoma klasami jednocześnie. Przedstawiła ona swoją koncepcję w książce pt. „*Wysztalcenie wg planu daltońskiego*”. Plan daltoński zyskał popularność, gdyż umożliwia dostosowanie tempa nauki do rzeczywistych możliwości ucznia, wdraża dziecko do polegania na sobie, budzi inicjatywę i samodzielność, zarówno w działaniu jak i myśleniu, wyrabia poczucie odpowiedzialności za wykonanie podjętego zadania, zmusza do poszukiwania najlepszych i najprostszycy metod pracy.

Główne zasady tego planu to: odpowiedzialność, samodzielność, współpraca, refleksja.

Edukacja daltońska przede wszystkim umożliwia dzieciom:

- swobodę w wykonywaniu działań,
- naukę odpowiedzialności za siebie i za innych,
- zapewnienie realizacji działań we własnym tempie i czasie,
- możliwość włączenia w różnego rodzaju aktywności jednocześnie,
- naukę szacunku wobec innych,
- naukę umiejętności oceniania swojej pracy i współpracy z innymi.

Plan daltoński nie jest sztywnym systemem, można go modyfikować w zależności od:

- możliwości grupy, z jaką pracuje nauczyciel,

- warunków, w jakich nauczyciel pracuje (lokal, baza przedszkola - wyposażenie),

- kreatywności, zaangażowania nauczyciela.

Kim staje się nauczyciel?

- strategiem, inicjatorem, konsultantem, dopiero na końcu osobą pomagającą i oceniającą.

Tempo codziennego dnia nie sprzyja tworzeniu społecznych sytuacji edukacyjnych w domu. Współcześni rodzice zazwyczaj skupiają się głównie na rozwoju intelektualnym dziecka, zapominając o potrzebie równomiernego rozwoju we wszystkich sferach: intelektualnej, fizycznej, społeczno-emocjonalnej. Na pierwszym planie edukacji dzieci przez rodziców jest jak najwcześniejsza nauka języków obcych, ćwiczenie pamięci, nauka czytania, liczenia itp., dzieci są mało samodzielne, niejednokrotnie wyręczane przez rodziców bądź dziadków. Maluchy mają mało okazji do naturalnego ruchu, który wzmacnia ich rozwój fizyczny. Dziecko do przedszkola wożone jest samochodem w foteliku, wózkami, bo tak łatwiej. A jeśli już dziecko porusza się lub bawi samodzielnie, to najczęściej pod dużą kontrolą dorosłych, gdzie nie ma możliwości ćwiczyć i doświadczać konsekwencji swojego zachowania, czy swojego wyboru.

Już w pierwszych dniach w przedszkolu widać, które dzieci funkcjonują w takiej rzeczywistości. Nie potrafią usiąść przy stoliku do jedzenia posiłku, nie podejmują aktywności przy czynnościach samoobsługowych, biernie czekają na pomoc osoby dorosłej lub żądają pomocy. Rodzice są zaniepo-

kojeni, jak poradzi sobie ich maluch w przedszkolu, kto go nakarmi, pomoże w toalecie. Czasami buntują się przeciw usamodzielnieniu dzieci. Słychać z ich ust słowa: Jak to? Sam powinien to zrobić? A od czego są panie w przedszkolu? Dziecko uczy się poprzez doświadczenia, więc jak ma się nauczyć, jak nie doświadcza?

Szukając jak najlepszej metody, która będzie przygotowywać nasze dzieci do życia w społeczeństwie, uczyć umiejętności potrzebnych w szkole, a potem w dorosłym życiu, by poradziły sobie z jego wyzwaniami, postanowiłyśmy, że ucząc wyposażymy naszych wychowanków nie tylko w nową wiedzę, ale przygotujemy je na przyszłość. Dlatego od roku szkolnego 2012/2013 rozpoczęłyśmy wdrażanie metodycznej innowacji pedagogicznej, tj. koncepcję pedagogiki planu daltońskiego, która niewątpliwie odpowiada na wyzwania współczesnych czasów (w listopadzie 2015 r. nasze przedszkole otrzymało międzynarodowy certyfikat i może używać nazwy Przedszkole Daltońskie).

Zgodnie z założeniami edukacji daltońskiej ogromną rolę w procesie nauczania stanowi wizualizacja. Dzięki wizualizacji np. dni tygodnia nawet najmłodsze dzieci zdobywają umiejętność ich identyfikowania oraz odczytują ich nazwy. Poprzez wizualizację planu dnia dzieci uczą się planowania swojej pracy oraz czują się odpowiedzialne za wykonanie zadań. W grupach przedszkolnych używamy „tygodniowego przydziału zadań na tablicy.” Nauczyciel wybiera kilka różnych zadań w każdym tygodniu, z którymi dzieci zapoznają się w poniedziałki podczas porannego spotkania. W ciągu całego tygodnia przedszkolaki wybierają zadanie z „tablicy zadań”. Mogą je zrealizować w dowolnym, wybranym przez siebie czasie, po zajęciach,

Informacje

zabawach, które są realizowane z całą grupą. Na wykonanie zadań dziecko ma tydzień. Po ukończeniu zadania pokazuje ono efekt nauczycielce i zaznacza na tablicy ukończenie swojego zadania, wybierając w odpowiednim kolorze magnes symbolizujący dzień tygodnia, w którym zadanie zostało wykonane.

Dzieci mają wyznaczone dyżury i obowiązki, które rozwijają w nich poczucie samodzielności i odpowiedzialności. Każdy przedszkolak staje się pomocnikiem nauczyciela, tzw. prawą ręką (co tydzień inny).

Współpraca pomiędzy dziećmi jest nieodzownym elementem edukacji Daltona. W tym wieku jest to bardzo trudne, ale jest to ważna umiejętność, na każdym etapie życia, którą powinno się rozwijać od najmłodszych lat. Praktyka oraz badania pokazują, że tłumaczenie przez rówieśnika jest czasami bardziej skuteczne niż polecenia nauczyciela. Jednakże to nie jest intencją edukacji daltońskiej, by tylko dziecko miało być pomocnikiem innych dzieci. Współpraca, jako pedagogiczny czynnik jest możliwa i potrzebna w prawie każdej zabawie i każdej dziedzinie nauczania.

Rozwijaniu umiejętności współpracy dzieci służy wykonywanie zadań w parach i zespołach. Każdego tygodnia pary się zmieniają, co pozwala

dziecku na tzw. kontakt każdy z każdym oraz na lepsze poznanie kolegi / koleżanki. Dzieci mogą bawić się z przyjaciele / przyjaciółką, ale uczą się również bawić z innymi bez wykluczania kogokolwiek. Co tydzień losowane są nowe dziecięce pary, dzięki czemu dzieci uczą się współpracować z każdym spośród rówieśników. Od najmłodszych lat poprzez różnorodne zadania zespołowe staramy się wdrażać naszych wychowanków do współpracy. Umiejętność tę wykorzystujemy także w trakcie zabawy.

Z doświadczenia wiemy, że przedszkolaki bardzo lubią pomagać, wykazują inicjatywę, lubią czuć się ważne. Właśnie dlatego, by wspierać i dawać im poczucie odpowiedzialności, samodzielności, zadania porządkowe, takie jak m.in.: układanie zabawek, pomoc przy nakrywaniu do stolików, rozdawanie przyborów, są powierzane innym dzieciom w każdym dniu lub tygodniu. Dzięki tablicy umiejętności, jakie znajdują się w grupach, dziecko wie, do kogo spośród rówieśników może zwrócić się o pomoc.

Za zgodą nauczyciela nasi podopieczni samodzielnie poruszają się po budynku przedszkola oznaczone np. girlandą, specjalną opaską itp. Tak budujemy zaufanie do ich odpowie-

dzialnych zachowań.

Po każdych zajęciach zorganizowanych z całą grupą następuje moment refleksji, dzieci mogą swobodnie wypowiedzieć się np. czy miały z jakimś zadaniem problem, czy wszystko im się udało, co im się podobało, czego nie lubią robić.

Wdrażając koncepcję planu daltońskiego w naszej placówce ciągle doskonalimy naszą rzeczywistość przedszkolną. Za Helen Parkhurst chcemy nauczyć dzieci, iż nie ma samodzielności bez szacunku dla różnic indywidualnych, nie ma współpracy bez poszanowania innych osób, z którymi współdziałamy lub musimy współdziałać. Aby zagwarantować sukces przy realizacji tej koncepcji ciągle kształcimy w sobie oraz rodzicach nawyk stosowania naczelną zasady metody daltońskiej, która brzmi: „... nauczycielowi oraz rodzicom nie wolno robić niczego, co dziecko potrafi zrobić samo”.

Bożena Arlukiewicz
dyrektor

Przedszkole Samorządowe nr 64
p.n. „Akademia Jasia i Małgosi”
w Białymstoku

Preorientacja zawodowa w przedszkolu

Rozporządzenie MEN z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego określa treści programowe, warunki i sposób organizacji doradztwa zawodowego. Przedszkola realizują doradztwo zawodowe przez prowadzenie zapoznawczych i systematycznych działań mających na celu wspieranie dzieci w procesie podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych. Działania te mają na celu wstępne zapoznanie dzieci

z wybranymi zawodami oraz pobudzenie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

Doradztwo zawodowe w przedszkolu jest prowadzone zgodnie z przyjętymi programami wychowania przedszkolnego. Zgodnie z § 3 rozporządzenia, omawiane doradztwo jest realizowane w ramach wizyt zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez dzieci środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pra-

codawców, w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe lub placówkach o których mowa art. 2 pkt. 4 ustawy (planowanie kształcenia ustawicznego, planowanie kształcenia praktycznego oraz ośrodki doskonalenia zawodowego).

Doradztwo zawodowe jest procesem, który rozpoczyna się w okresie przedszkolnym i jest kontynuowany na kolejnych etapach edukacyjnych. Przedszkole odgrywa w tym procesie

fot. Maritta Kossakowska